

Centrum Dukla

ZNOJMO (jm). Na sedm desítek paland právě demontují v kulturním a společenském Centru Dukla ve Znojmě. Od začátku března do konce října zde žili Ukrajinci, kteří ze své země uprchli před ruskou agresí. Společnost Apollon Property poskytla pro nově vzniklý spolek Apollon-pomoc Ukrajině, který se o Ukrajince starala. Nyní musí vše uvést do původního stavu, vrátí zapůjčené matrace a elektrospotřebiče. Drobné vybavení jako rychlovarné konvice, mikrovlnky a zbylé trvanlivé potraviny, které spolek obdržel pro běžence darem, jim bude i nadále zdarma nabízet.

Převážně ženy, ale i muži s dětmi, či celé rodiny ze země našich východních přátel tu žili osm měsíců a během této doby se stali nedílnou součástí Znojma. Ale o tom je náš rozhovor se spoluzakladatelkou spolku Apollon-pomoc Ukrajině Martinou Trojanovou.

Můžete úvodem Apollon-pomoc Ukrajině představit?

Spolek vznikl proto, aby v České republice pomáhal Ukrajincům utíkajícím před válkou. Jejím zakladatelem je Karel Žihla z Prahy, který ihned na začátku válečného konfliktu pro ně společně se svými známými a blízkými vytvořil záchranou síť. Zajistil sál se zázemím ve znojmském Centru Dukla, kde se během čtyř dnů podařilo vybudovat středisko pro ukrajinské uprchlíky. Apollon intenzivně jednal se starostou Znojma, s dalšími úřady a s cizineckou policií. Moc nám pomohla znojmská ADRA a její dobrovolníci. Stala naším partnerem a dodnes s ní spolupracujeme. Patří jí za do velké poděkování, stejně tak letošním maturantům gymnázia Dr. K. Polesného. I když měli v březnu jarní prázdniny, chodili nám každý den pomáhat, třídít a přebírat dary, montovat postele a připravovat centrum na příchod prvních běženců. Ve Znojmě se strhla obrovská vlna solidarity, do centra přicházeli jeho obyvatelé s dary pro Ukrajince. Věnovali například kočárky, dětské postýlky, vaničky, peřiny, jídlo, oblečení. Také se ptali, co je potřeba, a pomáhali.

Kolik uprchlíků z Ukrajiny Centrem Dukla prošlo a odkud jsou?

Centrum má kapacitu 134 osob. Tolik lidí zde ale nikdy najednou nebydlelo, v průměru jich bylo asi 80. Celkem jsme ubytovali na 300 běženců, kteří většinou pocházeli z oblastí a měst zasažených válkou, především z Kyjeva, z Charkova i z Oděsy.

Velký společenský sál s paravány nahrazující zdi, přeci jen není ideální prostor pro bydlení

Účelem spolku bylo poskytnout přechodné ubytování. Bylo to jedno z prvních míst, kam mohli Ukrajinci po příjezdu do naší republiky zavítat, složit hlavu a druhý den se mohli rozhodnout, že budou pokračovat dál. Měli jsme ale Ukrajince, kteří se v centru ubytovali v březnu a odchází nyní, až s jeho ukončením.

I když sál je pro více než tři stovky návštěvníků, kapacita sprch a umyvadel, musela být jistě nedostačující ...

Před tím, než bylo centrum uvedeno do provozu, tak v něm proběhly rozsáhlé elektrikářské a stavební úpravy, včetně rozšíření výše zmiňovaného sociální zařízení. Dovybavila se kuchyň, a to ze spotřebičů, které zapůjčili nebo darovali lidé, jako byly plně funkční sporáky, trouby, mrazáky, lednice či mikrovlnky. Zpočátku, kdy jsme od dárců a od ADRY dostali mnoho potravin, tak si z nich Ukrajinci mohli vařit. Později jsme dokupovali, co bylo zapotřebí. Centrum fungovalo nejen jako ubytovna, ale především jako bezpečné zázemí pro lidi prchající před válkou. Nechyběl zde koutek pro děti s hrami a hračkami nebo jídelna. V sále byla nainstalována velká televize. Také jsme zařídili internet, aby se Ukrajinci mohli připojit a být v kontaktu se svými nejbližšími. Navázali jsme spolupráci s dvěma psychology, kteří centrum pravidelně navštěvovali a nabízeli své služby.

Zdůrazňuji, že centrum sloužilo jen jako přechodné ubytování.

Kam tedy běženci dále odcházeli?

Vyhledávali jsme kontakty na ubytovatele a snažili se Ukrajince umisťovat do rodin nebo do soukromých penzionů či ubytoven. Děti jsme přihlásili do dětských skupin a od září se nám podařilo pro všechny zajistit školky nebo školy.

Někteří odešli za prací do jiných měst, kde si samozřejmě našli i bydlení. Jiní pokračovali za svými příbuznými do ciziny, do západní Evropy nebo do Kanady či severní Ameriky.

Mnoho běženců se k nám rádo vracelo, protože jsme pro ně i nadále byli poradenským centrem. Pomáhali jsme jim s další integrací do naší společnosti, například s hledáním práce, s vyřizováním na úradech, dávek sociální pomoci, či se zajištěním překladů a s tlumočením.

Situace se změnila od poloviny léta poté, co si uprchlíci museli začít platit zdravotní pojištění. Aby to finančně zvládli, začala si většina z nich hledat zaměstnání nebo brigády. Bylo pro ně obtížné najít si práci?

V centru byly informační tabule, kde jsme pravidelně vyvěšovali kontakty na firmy, které hledaly pracovníky, dále pak nabídky na bydlení, nová pravidla týkající se víza, pojištění či cestování. Je asi všeobecně známo, že na dlouhodobě neobsazené pozice, to složité nebylo. Děti jsme přihlásili do dětských skupin a potom se nám je podařilo všechny od září umístit do škol a školek.

A co jejich volný čas, angažovali jste se i tímto směrem?

Pod záštitou ADRY jsme zavedli kurzy českého jazyka pro dospělé i děti. Se svým zábavným programem v centru několikrát vystoupil kouzelník. Také jsme uspořádali výlety do ZOO, do přírody a zorganizovali gastronomickou show, kdy si Ukrajinci mohli vyzkoušet přípravu studené kuchyně pod vedením šéfkuchaře Mirka Kaliny.

Centrum pro běžence v úterý 1. listopadu končí, kde budou nyní bydlet?

Aktuálně, to je poslední říjnový den, jich je zde ubytováno kolem 50. Ve spolupráci s Jihomoravským krajem se přestěhují do jiných ubytovacích zařízení v okolí Znojma, protože většina z nich sem dojíždí do práce nebo tady mají ve školách děti.

Budete ve Znojmě působit i nadále?

Spolek bude dál existovat, i když ubytování v centru končí. I nadále se budeme o Ukrajince zajímat a snažit se jim usnadnit život v naší společnosti. Běženci se mohou na nás kdykoliv obrátit o pomoc či o radu.

Foto

Martina Trojanová